

**KADINLAR İÇİN
AYRI YAŞAMA KARARI VE BOŞANMA
İLE İLGİLİ BİLGİLER:
EVLİLİKTE
MEDENİ BİRLİKTELİKLERDE
NİKÂHSIZ BİRLİKTELİKLERDE**

« Artık şiddete maruz kalmak istemiyorum. Bende saygı görmek istiyorum. »

İÇİNDEKİLER

Ayrılmak istiyorum. Ne yapmalıyım?	3
Ayrı yaşama davası açmak bana ne kadar mal olur ve avukatın ücretini kim öder?	3
Ayrı yaşama davasıyla hangi konuları halledebilirim?	3
Kocam ayrılmak istediğimden haberdar olunca durumun kontrolden çıkacağından korkuyorum!	3
Peki, boşanma davası acilen sonuçlanması gerekiyorsa?	3
Ortak konut kime kalacak?	3
Çocuklar kiminle yaşayacak?	3
Kocam çocukları ne sıklıkta görebilir?	3
Nasıl geçineceğiz?	4
Kocamdan ayrılınca oturma iznim bundan etkilenir mi?	4
Ayrı yaşama davasının duruşmasında neler olur?	4
Mahkeme kararına itiraz edebilir miyim?	4
Ayrı yaşama talebi yerine hemen boşanmam daha iyi olmaz mı?	4
Kocamla aile zoruyla evlendirildiysem ne yapmalıyım?	4
Medeni birlikteliğimi bitirmek istiyorsam ne yapmalıyım?	5
Nikâhsız birlikte yaşıyoruz ve ayrılmak istiyorum	5
Önemli Adresler	5
Künye	6

AYRILMAK İSTİYORUM. NE YAPMALIYIM?

Kayıtlı olduğunuz semtin yetkili bölge mahkemesinde (www.gerichte-zh.ch) yasal işlemleri başlatarak ayrı yaşama talebinde bulunabilirsiniz (doldurulacak form: [Eheschutzverfahren](#)). Bu yasal süreci kendiniz başlatabilir veya bir avukat aracılığıyla yaptırabilirsiniz. Mahkemedeki görüşme veya avukatla yapacağınız ilk görüşmede aşağıdaki belgeleri mümkünse yanınızda bulundurun:

- Ekonomik durumunuzu gösteren belgeler (son iki ayın vergi beyannameleri, vergi faturaları, son 3 ile 6 ayın maaş bordroları, düzenli yapılan harcamaların belgeleri ve son 3 ile 6 ayın banka dökümü)
- Evliliğinizle ilgili aldığınız notlar veya geçmişten kalma belgeler (önemli tarihler ve olaylara dair notlarınız. Örneğin, kocanızdan gördüğünüz şiddet, buna bağlı doktor raporları, ceza soruşturmalarıyla ilgili belgeler veya şiddete karşı koruma önlemleri alındıysa bunların belgeleri)

AYRI YAŞAMA DAVASI AÇMAK BANA NE KADARA MAL OLUR VE AVUKATIN ÜCRETİNİ KİM ÖDER?

Maddi durumunuz zayıfsa, siz kendiniz veya avukatınız bir dilekçe vererek ücretsiz dava süreci ve hukuki yardım için başvuruda bulunabilirsiniz ([Gesuch](#)). Şayet bu dilekçeniz onaylanırsa, mahkeme ve avukat masraflarını geçici olarak devlet üstlenir. Daha sonrasında maddi durumunuzda bir düzelme olduğunda, dava sonuçlandıktan sonraki 10 yıl içerisinde mahkeme masraflarını ve avukat ücretini geri talep edebilir (Bununla ilgili bilgileri şu belgede bulacaksınız: [Merkblatt](#)). Şayet avukat masraflarını kendiniz üstlenecek durumdaysanız, bir danışma merkezinden veya avuktan ayrı yaşama davası açıldığında çıkabilecek masraflar hakkında bilgi alabilirsiniz.

AYRI YAŞAMA DAVASIYLA HANGİ KONULARI HALLEDEBİLİRİM?

Ayrı yaşama davasına bakan hâkim aşağıda belirtilen konular hakkında düzenlemeler yapar:

- Aile konutunun kime tahsis edileceğini
- Çocukların velayetinin kimde kalacağını
- Diğer ebeveynin çocuklarla görüşme hakkını
- Nafaka
- Mal ayrılığı

KOCAM AYRILMAK İSTEDİĞİMDEN HABERDAR OLUNCA DURUMUN KONTROLDEN ÇIKACAĞINDAN KORKUYORUM!

Kocanız size ve çocuklarınıza şiddet uyguluyorsa veya tehdit ediyorsa kritik durumlarda polis koruma önlemleri alır ([Şiddeti önleme yasası ile ilgili Broşür](#)). Polis önlem amaçlı 14 günlüğüne kocanızı ortak konuttan uzaklaştırabilir, belirli bir semte girişini veya çocuklarla görüşmesini yasaklar. Bu koruma önlemlerini 8 gün içinde bir kereye mahsus olmak üzere 3 aylığına uzatma hakkınız var (www.ist.zh.ch). Mağdur danışma merkezleri talebinizin gerçekleşmesi için bu konuyla ilgili parasız ve güvenilir bilgi verip yardım ederler. Bu 3 aylık süreç boşanmayı tamamlamak için her koşulda yeterlidir. Şayet kocanız sizi koruma önlemleri için verilen süre sonunda hala tehdit ederse, bölge mahkemesine çocuklarla görüşme veya size yaklaşma yasağı (Persönlichkeitsschutz nach Zivilrecht ZGB b) getirilmesi için başvuruda bulunabilirsiniz. Bu talebinizi ayrı yaşama davası açarken de doğrudan dava dilekçesine ekletebilirsiniz. Bizden veya bir avuktan bu konuyla ilgili bilgi alabilirsiniz. Kocanızın görüşme yasağını ihlal etmesinden korkuyorsanız, kadın sığınma evleri size kapsamlı koruma sunabilir (www.frauenhaus-schweiz.ch).

PEKİ, BOŞANMA DAVASI ACİLEN SONUÇLANMASI GEREKİYORSA?

Ayrı yaşama davasında ihtiyati tedbir kararı alınmasını talep edebilirsiniz. Bunun için şiddette maruz kaldığınızı ve talebinizin aciliyetini belgelemeniz gerekir. Böylelikle mahkeme geçici ola-

rak ayrı yaşama davasında düzenlenen konuları acilen yürürlüğe koyar. Ancak ihtiyati tedbir kararı çıkarılmasının şartları oldukça ağırdır. Eğer bu şekilde hareket etmek istiyorsanız bir mağdur danışma merkezine veya bir avukata başvurabilirsiniz.

ORTAK KONUT KİME KALACAK?

Genelde konut, ihtiyaç düzeyi daha yüksek olan tarafa verilir. Buda çoğu kez çocukların velayetini alan ebeveynindir. Şayet aile olarak ortak konutta kalmak istiyorsanız, aşağıda belirtilen başvuruyu yapabilirsiniz:

- Kocanız için evden çıkma yani taşınma tarihi belirlenmesi (bunun için birkaç gün veya iki ay kadar bir süre tanınabilir). Kocanızın konutu kendi isteğiyle terk etmeyeceğini fark ederseniz, yetkili mahkemeden (Stadtammanamt) gerekli makamlara cebren tahliye yetkisi vermesini talep edebilirsiniz.
- Kocanızın konuta izniniz olmadan girmesini önlemek için anahtarların tamamını teslim etmesini talep edebilirsiniz. Anahtarların tamamının teslim edilmediğini düşünüyor ve kendinizi hala tehdit altında hissediyorsanız, evinizin kilidini değiştirin.

ÇOCUKLAR KİMİNLE YAŞAYACAK?

Velayet o şimdiki kadar çocukların kişisel bakımından sorumlu olan ve bunu gelecekte de sağlayabilecek ebeveyne verilir. Hâkim çocuklara nerede daha iyi bakılacağını (çocuğun refahı) tespit eder. Kardeşler genellikle bir arada kalır. 6 yaşından itibaren çocuklar da davaya dâhil edilebilir.

KOCAM ÇOCUKLARI NE SIKLIKTA GÖREBİLİR?

Velayeti alamayan ebeveynin de çocukları görme hakkı vardır. Kocanızla bu konuyla ilgili bir anlaşma yapabilir ve bunu hâkime onaylatabilirsiniz. Kocanızla bu konuda anlaşamıyorsanız, hâkim, anaokulu çağındaki çocuklar için ayda iki cumartesi veya iki pazar günü; okul çağındaki çocuklar için ayda iki hafta

sonu ve ayrıca yılda iki tatil haftası boyunca kocanızla görüşmesine izin verebilir. Ayrıca çocukların tesliminin sabit zamanlarda yapılması gerektiğine ve Paskalya, Pfingsten ve Noel gibi resmi tatil günlerini içeren düzenlemeler olduğuna dikkat etmelisiniz.

Kocanız çocukları da tehdit etmiş, dövmüş veya çocuk tesliminde tekrar tekrar şiddete başvurmuşsa (ve bu durumlar kontrolden çıkmışsa) refakatçi eşliğinde ziyaret hakkı veya kontrol altında ziyaret hakkı talep edebilirsiniz. Ziyaret hakkının feshi sadece çocuğun çok büyük bir tehlike içinde olması durumunda mümkündür.

NASIL GEÇİNECEĞİZ?

Nafaka konusunda yasal kararın çıkması haftalarca hatta aylarca sürebilir. Bu nedenle önceden sosyal yardımlaşma kurumuna başvurunuz. Kocanızla ortak banka hesabınız veya ortak kredi kartınız varsa,

- hesap veya kredi kartı kocanızın adınaysa ve yeterli paranız (birikiminiz) yoksa, hemen üç ay boyunca ihtiyaçlarınızı giderebileceğiniz kadar para çekin.
- hesap ya da kredi kartı sizin adınızaysa, hemen kocanızın kullanım hakkını iptal ettirin.

Ayrı yaşama davasında her iki hanenin ihtiyaçları hesaplanır ve her iki tarafın gelirlerinden düşülür. Böylelikle size ve çocuklarınıza verilecek nafaka hesaplanır. Eğer kendi geliriniz nafaka ile birlikte hala ihtiyaçlarınızı karşılamaya yetmiyorsa, sosyal yardıma başvurmak zorundasınız. Duruma göre işsizlik parası alma hakkınız da olabilir. Çocuklar için ayrı yaşama kararında hükmedilen nafaka çocuk başına en fazla 940 frank olmak kaydıyla devlet tarafından avans olarak size verilebilir. Bu uygulama maalesef kadına verilen nafaka için geçerli değildir. Yaşadığınız bölge belediyesinin yetkili mercii (Inkassostelle), nafaka yükümlüsünden sizin adınıza tahsilatı gerçekleştirir.

KOCAMDAN AYRILINCA OTURUM İZİNİ BUNDAN ETKİLENİR Mİ?

İsviçre'de oturma hakkı genellikle eşinizle birlikte yaşamanıza bağlıdır (B tipi oturma izni). Ancak Avrupa Birliği vatandaşlarının durumu biraz farklıdır. Temel oturma izni koşulları farklı olduğundan daha avantajlı olabilirler. Avrupa Birliği vatandaşı olmayan kişilerde boşanma halinde en az üç yıl evli kalmış olması ve başarılı bir uyum sağlanmış olması koşuluyla oturma izninin uzatılması mümkündür. Ancak kişisel sebeplerden de oturma izniniz uzatılabilir. Özellikle aile içi şiddet mağduru iseniz ve kendi ülkenize dönüp sosyal ortama ve düzene uyum sağlamanız tehlike arz ediyorsa oturma izniniz uzatılabilir. Bu durumları kanıtlayabilmeniz için doktor raporlarını, kadın sığınma evinden ve danışmanlık aldığınız yerlerden verilen belgeleri veya polis tutanaklarını, kararları saklayın. Bunlar hep elinizde olsun. Oturma izninizi kayıp etmemek uğruna aile içi şiddete tahammül etmek zorunda değilsiniz. Bizden bu konuda ücretsiz ve güvenilir danışmanlık hizmeti alabilirsiniz.

AYRI YAŞAMA DAVASININ DURUŞMASINDA NELER OLUR?

Ayrı yaşama davasının aşamaları hakkında bir danışma merkezinden, avukattan veya mahkemeden bilgi alın.

Şayet mahkemede sizi temsil etmesi için avukat tutmadıysanız:

- kesinlikle emin olmadan hiçbir uzlaşma metnini imzalamayın veya
- imzalarsanız da 10 gün içerisinde feshetme hakkı saklıdır diye bir madde ekletin. Sonrasında uzlaşma metnini kontrol etmesi için bir avukata verin ki gerektiğinde 10 günlük süre dolmadan sözleşme feshedilebilsin.

Çocuklar ayrı yaşama davasının duruşmasına götürülemez. Duruşma gününde duruşmanın uzayabileceğini de göz önünde bulundurarak çocuklarınıza bakabilecek birilerini ayarlayın ki duruşma esnasında çocuklarınızdan dolayı strese girmeyin. Şayet anadiliniz Almanca değilse, zamanında mahkemeden tercüman talep edin.

MAHKEME KARARINA İTİRAZ EDEBİLİR MİYİM?

Şayet ayrı yaşama kararına itirazınız varsa, 10 gün içerisinde gerekçeli karar talebinde bulunmanız veya temyiz dilekçesi vermeniz gerekir (bkz. kararın sonundaki hukuki bilgilendirme bölümü). Bu 10 gün dolduktan sonra karar kesinleşir ve bu kararın ancak ve ancak genel durumunuzda ciddi bir değişiklik olması halinde değiştirilmesini talep edebilirsiniz.

Şayet eşinizle tekrardan yaşayacak olursanız bu karar ortalama 3 - 5 hafta içerisinde fesh olur.

AYRI YAŞAMA TALEBİ YERİNE HEMEN BOŞANMAM DAHA İYİ OLMAZ MI?

Boşanan tarafların boşanma rızası gösterip bunu yetkili bir mahkeme önünde dillendirmesi halinde boşanmalar her daim mümkündür. Ancak mahkemelerce edinilen tecrübe insanların boşanma kararlarını birçok durumda tekrar değiştirdiğini ve bu mahkeme kararlarının iptalini istediklerini gösteriyor. Yani ayrı yaşama davasının açılması nafaka, konut tahsisi, velayet gibi konuların çözülebilmesi için bir süredir. Kocanızın boşanmayı reddetmesi halinde ancak iki yıllık zorunlu ayrı yaşama süresinin dolmasıyla boşanma gerçekleşebilir. Evliliğin sürdürülmesinin mümkün olmadığı hallerde tek taraflı boşanma davası açılabilir, ancak bunun gerçekleşmesi çok güçtür.

Boşanma için sunulan sebepleri karşı taraf reddediyorsa, dava çok uzun sürebilir. Bu konuyla ilgili bir danışma merkezinden, bir avukattan veya bir mahkemeden bilgi alın.

KOCAMLA AİLE ZORUYLA EVLENDİRİLDİYSEM NE YAPMALIYIM?

Eşini özgürce seçmek bir haktır, bu hak İsviçre'de yaşayan bütün insanlar için geçerlidir. İsviçre yasası, evliliğin İsviçre'de veya yurt dışında gerçekleşmiş olmasını dikkate almadan zor kullanılarak yaptırılan her nevi evliliği yasaklıyor. Bizimle veya www.zwangsheirat.ch ile iletişime geçin. Birçok dilde ücretsiz danışmanlık ve refakat hizmetleri veriyoruz.

MEDENİ BİRLİKTELİĞİMİ BİTİRMEK İSTİYORSAM NE YAPMALIYIM?

Aynı cinsten çiftler birlikteliklerini kayıt ettirebilir ve böylelikle evliliklerdeki gibi karşılıklı hak ve yükümlülükleri olan bir yaşam birlikteliği kurarlar. Eğer partnerinizden şiddet görüyorsanız, polis şiddetten koruma kanunundan hareketle gerekli önlemleri alabilir ve siz de ayrılmak için mahkemeye gerekli başvuruları yapabilirsiniz ([Şiddeti önleme yasası ile ilgili Broşür](#)). Nüfusa kayıtlı olduğunuz bölgede yetkili olan mahkemeye başvurabilirsiniz. Bu davada ayrı yaşama davasında görülen konuların aynıları görülür. Partnerinizle ayrılma konusunda uzlaşamazsanız, kayıtlı birlikteliğin bozulması, zorunlu olan bir yıllık ayrı yaşama süresinin dolmasıyla gerçekleşir ([boşanma durumunda bu süre iki yıldır](#))

NİKÂHSIZ BİRLİKTE YAŞIYORUZ VE AYRILMAK İSTİYORUM

Nikâhsız birliktelik herhangi yasal bir bağlayıcılığı olan bir yaşam tarzı değildir. Ancak nikâhsız birlikteliklerin bozulması durumunda görülen birçok adli dava vardır. Örneğin ortak çocukların olması halinde Kindes- und Erwachsenenschutzbehörde KESB – [kesb Zürich](#) (Çocuk ve yetişkinleri koruma kurumu) velayetin hangi ebeveyne verileceğini ve diğer ebeveynin çocuklarla ne kadar görüşebileceği ile ilgili davalar yürütülür. Çocuklar için ödenecek nafaka bedelini nüfusa kayıtlı olduğunuz bölgeden sorumlu mahkeme ([BG Kanton Zürich](#)) belirler. Nikâhsız birlikteliğin bozulması halinde ortak çocukların bakımını üstlenen kişi için herhangi bir nafaka hakkı doğmamaktadır. Nikâhsız birlikteliklerde ayrılmaya bağlı karmaşık yasal bir sürece gireceğinizden bir danışma merkezine veya bir avukata danışmanız sizin için avantajlı olacaktır. Birlikte yaşadığınız partneriniz size veya çocuklara şiddet uyguluyor veya şiddet uygulamakla tehdit ediyorsa şiddete karşı koruma kanunundan hareketle koruma önlemleri talep edebilirsiniz ([Şiddeti önleme yasası ile ilgili Broşür](#)).

ÖNEMLİ ADRESLER:

Ayrı yaşama davası açmak için

www.gerichte-zh.ch

[Aileyi koruma sürecinin başlatılması için gerekli formlar.](#)

Acil durumlarda doktor raporu:

www.permanence.ch

Tel. 044 215 44 44

Avukatlar/ Hukuk Büroları:

www.zav.ch

www.anwaltskollektiv.ch

www.djs-jds.ch

Yardım:

Polis acil hattı **117**

Kadın Sığınma Evleri: www.frauenhaus-schweiz.ch

Mağdur Yardım Merkezleri:

www.bif-frauenberatung.ch

www.frauennottelefon.ch

www.frauenberatung.ch

Çocuklar için yardım:

www.kokon-zh.ch

BIF KÜNYE

© Broşürü yayınlayan:

BIF Beratungsstelle für Frauen
gegen Gewalt in Ehe und Partnerschaft
Postfach 9664, 8036 Zürich
Tel. 044 278 99 99
info@bif.ch
www.bif-frauenberatung.ch
PC 87-137016-4

IBAN: CH32 0900 0000 8713 7016 4

Düzeltili:

Karin Ernst

Yasal içerikler konusunda danışmanlık:

Brigit Rösli

Düzenleme:

artischock.net

Çeviri:

Meral Tarhan, weiss traductions genossenschaft

Türkçe Düzeltili:

Birsen Serinkoz, weiss traductions genossenschaft